

Asia: VN/11423/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaiksi

Taustatiedot

Vastaajatahon virallinen nimi

Sosiaaliasiamiehet ry

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Jari Mäkinen

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Sosiaaliasiamies Jari Mäkinen

Mukulamäentie 1

28450 Vanha-Ulvila

jari.makinen@satasairaala.fi

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko lain soveltaminen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa oleviin tahoihin riittävä (1 §, 4 § 1 kohta)?

Kyllä

2. Onko lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palveluntuottajiin niiden oikeudellisesta muodosta ja toiminnan tarkoituksesta huolimatta perusteltu ratkaisu (1 §, 4 § 2 kohta)?

Ei kantaa

3. Parantavatko palveluntuottajalle ja toiminnalle asetetut edellytykset asiakas- ja potilasturvallisuutta (2 luku, 16 §)?

Kyllä pääosin [16§:ssä on edellytetty nimetyn potilasasiamiehen ilmoittaminen. Palveluntuottaja ilmoittaisi, että potilasasiamies on nimetty siten kuin potilaslaissa säädetään. Olisi perusteltua, että samaan ilmoitukseen olisi merkitty myös, niin potilasasiamiehen kuin sosiaaliasiamiehen yhteystiedot. Pykälän 2 momentin 14 kohdan perusteluissa on maininta, että Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla sosiaali- ja potilasasiamiehiä koskevan lainsäädäntöuudistus. Olisi perusteltua tehdä ja valmistella tätä ko. lakia yhteistyössä mainitun sosiaali- ja potilasasiamiehiä koskevan lainsäädäntöuudistuksen kanssa.]

4. Vähentääkö palveluntuottajan ja sen palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti, palveluyksiköiden siirtokelpoisuus ja riskiperusteinen hyväksymismenettely palveluntuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä (16 §, 21 §)?

Ei kantaa

5. Vähentääkö yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus palveluntuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä ja parantaako se mahdollisuuksia valvoa toimintaa kokonaisuutena (4 § 6 kohta, 22 §)?

Kyllä pääosin

6. Onko valtuutetun palveluntuottajan käsite ja tehtävät perusteltuja (4 § 6 kohta, 22 §)?

Kyllä pääosin

7. Onko valtuutetun palveluntuottajan käsitteelle muita vaihtoehtoja?

Ei kantaa

8. Onko palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan omavalvontaa koskevat säännökset riittävät (4 luku)?

Ei kaikilta osin [23 §. Palvelunjärjestäjän omavalvonta. "Pykälän 1 momentissa säädettäisiin palvelunjärjestäjän omavalvonnasta. Palvelunjärjestäjän olisi valvottava toimintaansa ja kehitettävä laadukkaat, turvalliset ja vaikuttavat prosessit, palveluketjut ja toimintatavat. Se edellyttäisi palvelunjärjestäjältä keskeisten prosessien ja hoito- ja palveluketjujen tunnistamista, määrittelyä, kuvaamista ja jatkuvaa kehittämistä". 23§:n perusteluihin olisi perusteltua ottaa mukaan sosiaaliasiamiehen (laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 24§) tekemän selvityksen ja siitä saadun palautteen systemaattista ja rakenteellista hyödyntämistä ja huomioon ottamista laadukkaan sosiaalipalvelun järjestämiseksi. Mikäli jatkossa myös potilasasiamiestoiminnasta tulisi annettavaksi selvitys, samantasoinen hyödyntäminen pitäisi koskea myös sitä. 26 §. Omavalvontaohjelma. "Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sekä palvelunjärjestäjän että palveluntuottajan velvollisuudesta laatia omavalvontaohjelma. Omavalvontaohjelma sisältäisi palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan vastuulle kuuluvat tehtävät ja palvelut" Sosiaaliasiamiehen näkökulmasta olisi perusteltua, että omavalvontaohjelmassa olisi myös määritelty Sosiaalihuollon asiakaslain 23§:n mukaisten muistutusten käsittely ja hyödyntäminen. Nykykäytännön mukaan muistutusten hyödyntäminen osana laadukkaan palvelun turvaamista vaihtelee suuresti eri toimijoiden välillä. Myös omavalvontasuunnitelmaan (27§) on perusteltua liittää määrittely muistutusten käsittelystä ja niiden johdosta annettavien vastausten hyödyntämisestä.]

9. Ovatko valvontaviranomaisen keinot riittävät asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta (5 luku)?

Kyllä pääosin [37 §. Tarkastukseen osallistuvat asiantuntijat. " Joissakin tapauksissa saattaa myös olla tarpeen, että tarkastusta suorittavalla valvontaviranomaisen virkamiehellä on mukanaan ulkopuolinen asiantuntija tai asiantuntijoita esimerkiksi tilanteessa, jossa yksikön tarkastus

edellyttää tietyn erikoisalan osaamista". Lakiluonnoksen pykäläversiossa tai perustelussa ei ole otettu edes esimerkin omaisesti esille, mitä asiantuntijoita kyseisessä tilanteessa voitaisiin tarkoittaa. Se antaa toki tarkastusta suorittavalle viranhaltijalle paljon harkintavaltaa tilanteessa, jossa arvioidaan ulkopuolista asiantuntijaa kutsuttavaksi mukaan tarkastukselle. Paikalliset olosuhteet tunteva ja asiakaspalautteen kanssa suorassa rajapinnassa työskentelevä sosiaaliasiamies saattaisi olla perusteltu lisä, muiden erityisalojen asiantuntijoiden lisäksi, osallistumaan tarkastuksiin.]

10. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaista?

-

Mäkinen Jari
Sosiaaliasiamiehet ry.